

Insekticidní mořidla osiva cukrovky v České republice

INSECTICIDE SEED DRESSING OF SUGAR-BEET IN CZECH REPUBLIC

Moření osiva cukrovky je základním opatřením v intenzivní technologii pěstování cukrovky. Vrchající rostliny cukrovky jsou často pod silným tlakem různých chorob a škůdců. Vzhledem k tomu, že cukrovka je plodina s malou autoregulační schopností, má každá ztráta rostlin na jednotce plochy citelný dopad na celkovou výši výnosu bulev. Navíc každé poškození řepných rostlin otevírá vstupní bránu pro následnou infekci jak listovými, tak půdními chorobami. To se může negativně projevit v dalších etapách růstu a vývoje rostlin, ať už po stránce kvantitativní či kvalitativní.

Kvalitní moření osiva cukrové řepy je velmi účinným a ekonomickým způsobem ochrany vrchající rostlin. V minulém období byla používána jednosložková mořidla, dnes však přešlo pěstování cukrovky ve všech vyspělých

zemích na účinnější mořidla dvousložková, která vykazují účinek proti širšímu spektru škůdců. Vývoj v moření osiva cukrovky v České republice znázorňuje obr. 1.

Společnost Syngenta Czech, s. r. o., nabízí pěstitelům ve své nabídce osiva cukrovky dvě alternativy moření, a to buď moření přípravkem Cruiser Force, nebo Force Magna.

Cruiser Force je kombinací dvou účinných látek odlišně působících. Vykazuje velmi široké spektrum účinku s posílením na listové škůdce (Cruiser – *thiamethoxam* 60 g.VJ⁻¹)

a půdní škůdce (Force – *teflutrin* 8 g.VJ⁻¹). Tato formulace poskytuje vzházejícímu porostu cukrovky dlouhodobou ochranu, přičemž škůdci jsou hubeni dotykovým i požerovým způsobem.

Cruiser, patří do skupiny neonikotinoidů, má mimo insekticidního účinku i vliv na zdravotní stav rostlin. Účinná látka *thiametoxam* se účastní biosyntézy specifických rostlinných bílkovin, které ovlivňují antistresové mechanismy rostlin. To se pak projevuje lepší adaptabilitou v nepříznivých podmínkách prostředí pro rostliny, jako jsou např. sucho, nízké pH, vysoké půdní zasolení, stres z horka apod. – tzv. VigourTM efektem. V roce 2012 byl na vzházejících řepách, které vzešly z osiva mořeného Cruiser Force, často VigourTM efekt dobře vizuálně pozorovatelný: porosty cukrovky byly vyrovnanější a uniformnější.

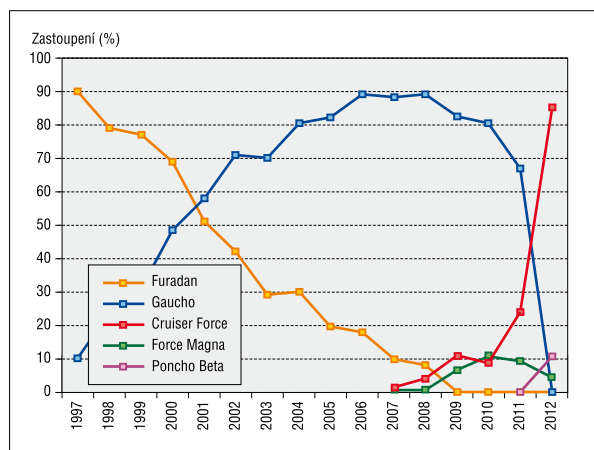
Force patří do skupiny pyretroidů. Vyznačuje fumigačním účinkem, který v půdě vytváří kolem vysetého osiva ochrannou insekticidní clonu. Ochrana je zajištěna průnikem účinné látky do dýchací soustavy škůdce, přičemž je zajištěn dlouhodobý účinek mikrokapsulovou CS formulací. V prvních fázích po vysetí osiva do půdy jsou škůdci hubeni, později se zde projevuje repelentní účinek.

Force Magna je kombinací stejných účinných látek jako má Cruiser Force, ale v odlišné, snížené kombinaci (Cruiser – *thiametoxam* 15 g.VJ⁻¹, Force *teflutrin* 6 g.VJ⁻¹). Force Magna nabízí spolehlivou, cenově výhodnou insekticidní ochranu proti listovým a půdním škůdcům v těch podmínkách pěstování cukrovky, kde není tak vysoký tlak jednotlivých škůdců.

Přesto však doporučujeme u této formulace s nižším obsahem účinných látek zvýšenou kontrolu porostů od 4. listu rostlin cukrovky. V případě potřeby je pak třeba přistoupit k příp. dalšímu ošetření porostů insekticidy, především při pozdním napadení dřepčíky a mšicí makovou a broskvoňovou.

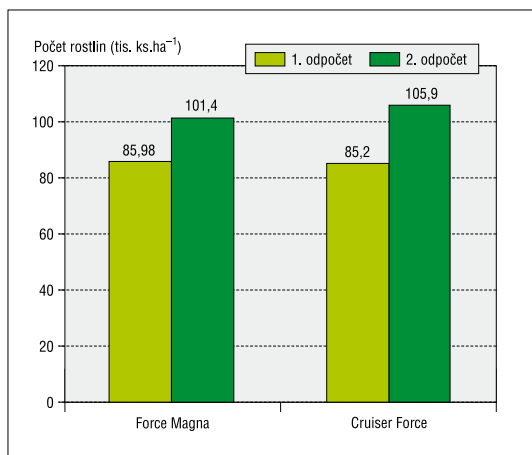
Obr. 1. Podíl jednotlivých mořidel na celkem prodaném osivu cukrovky v ČR

Nepatrný začátek

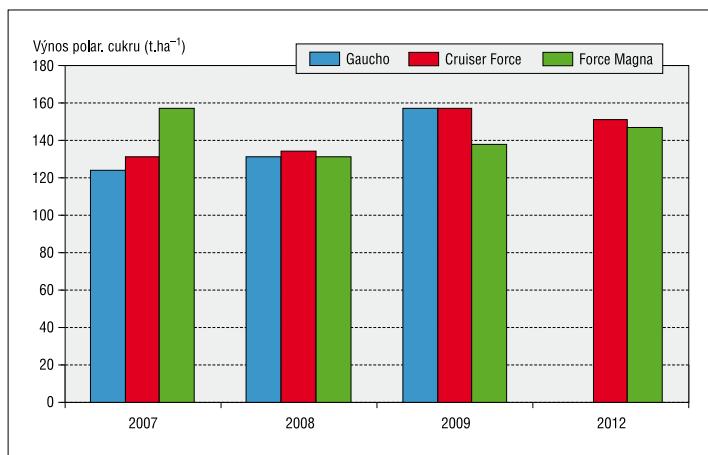

Obr. 2. Pokusy s mořením v ČR 2012 – vzešlost

Průměr z 25 pokusů; mezi odpočty byl interval cca 1 měsíc.

Obr. 3. Pokusy s mořením cukrovky v ČR v letech 2007–2009 a 2012

2007–2009 – průměr z 20 lokalit, 2012 – průměr ze 7 lokalit.

Výsledky polních pokusů v ČR v roce 2012

Společnost Syngenta Czech, s.r.o., založila v roce 2012 ve spolupráci s 25 řepařickými podniky pokusy zaměřené na moření, a to s odrůdou SY Marvin. Pokusy byly založeny ve dvou variantách – mořeno Force Magna a Cruiser Force. U všech těchto pokusů byl vyhodnocen počet rostlin cukrovky

na 1 ha (obr. 2.) ve dvou termínech: T1 20–25 dnů po zasetí a T2 45–50 dnů po zasetí. Při 2. odpočtu silnější varianty (Cruiser Force) bylo zjištěno průměrně o 4 500 rostlin na 1 ha více, což dokládá značný tlak škůdců na našich polích.

Některé pokusy byly i v minulém roce dovedeny až do sklizně. V grafu na obr. 3. jsou uvedeny výsledky z tříletých pokusů z let 2007–2009 ve srovnání s rokem 2012. Z výsledků je patrný nejen značný vliv ročníku, ale také pozitivní efekt kvalitního dvousložkového silnějšího typu moření. V pokusech v roce 2011 byl vyšší výnos polarizačního cukru u silnějšího typu moření o 1,9 t.ha⁻¹, v roce 2012 pak o 0,43 t.ha⁻¹.

Přínos moření pro pěstitele

Kvalitní moření je nejúčinnějším způsobem ochrany před chorobami a škůdci vzházející cukrovky a může výrazně přispět k dosažení optimálně zapojených porostů. Jen ty jsou totiž zárukou vysokých výnosů bulev, a tím i zlepšení celkové ekonomiky pěstování cukrovky. Šetření na kvalitním moření není cestou ke špičkovým výnosům na našich polích, vlastní volba typu moření je však vždy odvislá od konkrétních potřeb pěstitele a znalosti místních podmínek pěstování cukrovky.

Svatopluk Korboň

